

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/734/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614201900
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5614201900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovaným 1/ N. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. H., D. XXX/X, t.č. Q. H., D. XXX/XX, 2/ I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom D., D. XXX, o zaplatenie 9.915,84 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/72/2014-126 zo dňa 13. mája 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a vo výroku o náhrade trov konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 7.512,91 eur, úrok z omeškania 174,59 eur a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6.336,49 eur od 25.2.2013 do zaplatenia, vrátane povolenia splátok.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným spoločne nerozdielne zaplatiť žalobcovi 7.512,91 eur, úrok z omeškania 174,59 eur a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6.336,49 eur od 25.2.2013 do zaplatenia. Vychádzal z toho že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými bola uzavretá platná zmluva o úvere, z ktorej plynúce povinnosti žalovaní neplnili riadne a včas, čo viedlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Okresný súd v zmysle § 5b zákona č. 250 /2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len ZoS) prihliadol z úradnej povinnosti na premlčanie časti nároku, keď v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zák. sa dĺžka premlčacej doby spravuje občianskoprávnymi predpismi; teda je trojročná. Keďže žaloba bola podaná na súde 3.3.2014, v čase jej podania už boli premlčané žalované splátky úveru splatné od 20.3.2010 do 20.2.2011. Následne okresný súd priznal žalobcovi 24 splátok (po 137,72 eur) od 20.3.2011 a do 20.2.2013 (do zosplatenia úveru), čo činí 3.305,28 eur. Po zosplatení úveru mu priznal už „len“ zosplatenú istinu 4.207,63 eur; spolu (práve) 7.512,91 euro.

2. V tejto súvislosti okresný súd konštatoval, že po zosplatení úveru má veriteľ právo iba na vrátenie istiny, lebo zmluvný úrok ako odplata (cena) za poskytnuté peňažné prostriedky mu prislúcha len za dojednanú dobu poskytnutia úveru. To znamená, že žalobcovi neprislúchalo právo na zaplatenie zmluvných úrokov zo splátok úveru, ktoré sa stali splatnými v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. V dotknutej časti okresný súd žalobu zamietol.

3. Zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti sa týka aj úrokov z omeškania, pokiaľ tieto mali žalovaní platiť nielen z istiny, ale aj z úrokov. Pretože Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník

neumožňujú požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (úrokov). Okresný súd podrobne vymedzil výšku úroku z omeškania za jednotlivých splátok ku dňu označenému samotným žalobcom v žalobe (24.2.2013), ktorá úhrne predstavovala 174,59 eur. Žalobcovi priznal úrok z omeškania aj za obdobie od 25.2.2013 do zaplatenia, ktorý je vyjadrený prostredníctvom percentuálnej sadzby rešpektujúcej výšku úrokov z omeškania podľa občianskoprávných predpisov.

4. Vzhľadom na výšku príjmov a výdavkov žalovaného 1/, výšku priznanej sumy a taktiež osobu žalobcu povolil žalovaným splácať vyššie uvedenú sumu v mesačných splátkach po 150 eur. Konštatoval, že výška splátky neohrozuje základné životné potreby rodiny žalovaného 1/, keďže tento poberá aj výsluhový dôchodok. Prvá splátka bude splatná v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku a omeškanie s plnením jednej splátky má/bude mať za následok zročnosť celého plnenia.

5. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v spore prevažne úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celkovej sume 1.047,57 eur, ktorú výšku podrobne zdôvodnil. V rámci neakceptovaných žalobcom uplatňovaných trov tomuto (okrem iného) nepriznal náhradu za stratu času v súvislosti cestou, ktorú na súdne pojednávanie mimo sídla advokáta vykonal jeho koncipient. Taktiež vo vzťahu k náhrade trov konania určil okresný súd žalovaným dlhšiu lehotu na ich zaplatenie - 2 mesiace od právoplatnosti rozsudku.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote v zamietajúcej časti podal odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal nesprávnu aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, lebo ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (17.3. 2006) neboli medzi spotrebiteľskými zmluvami v § 52 až § 54 Obč. zák. uvedené zmluvy podľa Obchodného zákonníka, ktorou je i zmluva o úvere. Následne bolo nesprávne aplikované tiež ustanovenie o premlčaní podľa občianskoprávných predpisov. V súvislosti s premlčaním žalobca namietal aj aplikáciu § 5b ZoS na už prebiehajúce súdne konania (t.j. i na súdnu vec), ktorou došlo „k zotretiu princípu právnej istoty“. K otázkam premlčania uvádzal citácie z viacerých súdnych rozhodnutí.

7. Žalobca nesúhlasil ani s nepriznaním „riadneho“ úroku zo splátok splatných po zosplatení úveru. Taktiež v tejto časti poukazoval na ustanovenia Obchodného zákonníka, podľa ktorých je dlžník povinný platiť úrok aj po odstúpení veriteľa zo zmluvy. V časti o trovách konania odvolateľ namietal nepriznanie náhrady za stratu času v súvislosti s úkonmi právnej služby, ktoré boli vykonané jeho koncipientom. Zdôrazňoval, že koncipient je oprávnený vykonať všetky úkony, ktoré prináležia advokátovi; tieto úkony vykonáva na účet a v mene advokáta. Dodal, že ak súd neprizná účastníkovi náhradu dotknutej súčasti trov konania, „je možné, že by povinnosť preplatiť vzniknuté náklady vznikla priamo klientovi“.

8. Žalovaní zostali v odvolacom konaní nečinní.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý vo výroku o uložení povinnosti žalovaným solidárne zaplatiť žalobcovi sumu 7.512,91 eur, úrok z omeškania 174,59 eur a 8,75%-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 6.336,49 eur od 25.2.2013 do zaplatenia; vrátane povolenia splátok) a v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

10. Odvolací súd v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 205 ods. 3 O.s.p. je viazaný nielen rozsahom odvolania, ale aj jeho konkrétnymi dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzí v rámci zákonom stanovenej lehoty na podanie tohto oprávneného prostriedku. Nadväzne sa krajský súd prioritne zaoberal odvolacími námietkami označenými odvolateľom - žalobcom.

11. Spotrebiteľské právne vzťahy predstavujú osobitný druh právnych vzťahov, ktoré zahŕňajú zmluvy uzavreté medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi tak podľa Občianskeho zákonníka, ako i podľa Obchodného zákonníka. Je nepochybné, že sa nejedná o vzťahy medzi dvoma podnikateľskými subjektmi, ale o vzťahy podnikateľa (v pozícii dodávateľa) a fyzickej osoby mimo rámec výkonu jej podnikania, či povolania (v užšom význame slova). Tieto vzťahy sú svojou povahou jednoznačne vzťahmi občianskoprávnymi, preto aj na súvisiace otázky - vrátane otázok premlčania - je potrebné aplikovať Občiansky zákonník tak, ako to správne učinil súd prvého stupňa.

12. Skutočnosť, že zákonodarca charakter spotrebiteľských vzťahov ako vzťahov občianskoprávných vymedzil až v rámci zákona č. 102/2014 Z.z., neznamená, že do doby účinnosti tohto právneho

predpisu by mali inú - napríklad obchodnoprávnu - povahu. V judikačnej praxi súdov záver o občianskoprávnom charaktere spotrebiteľských vzťahov bol/je dlhodobo akceptovaný, čo sa v plnej miere týka i stanoviska odvolacieho súdu (senátu).

13. Neobstojí ani argumentácia odvolateľa (vo svojich dôsledkoch o nespotebiteľskom charaktere dotknutej zmluvy o úvere medzi jeho právnym predchodcom a žalovanými) vychádzajúca zo znenia § 52 až § 54 Obč. zák. ku dňu uzavretia zmluvy. V zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy) spotrebiteľskými zmluvami sú/boli (okrem iného) aj zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka.

14. Zo zákonného textu § 5b ZoS - „Orgán rozhodujúci o nárokoch...prihliada...“ je preto možné vyvodiť, že primárne predstavuje úpravu procesnej činnosti orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, čo zodpovedá záveru o jeho procesno-právnom charaktere. Výlučne v rámci procesnej činnosti dotknutého orgánu je totiž možné aplikovať právnou normou vyžadovaný postup. Taktiež formulácia „bez návrhu“ podčiarkuje striktnú procesnú väzbu predmetného zákonného ustanovenia. Nič na tom nemení skutočnosť, že zákonodarca použil v dotknutej norme pojem premlčanie, ktorý inštitút je prioritne upravený v hmotnoprávných predpisoch. Za určujúci je potrebné považovať celkový kontext jeho použitia, t.j. v rámci výpočtu okolností, na ktoré je konajúci orgán povinný prihliadať pri poskytovaní spotrebiteľskej ochrany. Zmyslom dotknutej úpravy je teda poskytnutie ochrany slabšej strane (jej subjektívnemu právu) prostriedkami civilného práva procesného.

15. Pri procesných normách pritom platí pravidlo ich okamžitej aplikácie, t.j. že pôsobia okamžite od nadobudnutia účinnosti aj na už existujúce vzťahy; okrem prípadu, ak zákonodarca stanoví osobitný právny režim. Ako (len) podporný argument možno spomenúť výkladové pravidlo, podľa ktorého sa má každá právna norma vykladať na prospech toho, na ochranu koho je primárne určená. Z tohto pohľadu je správnym výkladom nepochybne taký, v zmysle ktorého má ochrana slabšej strany (spotrebiteľa) nastúpiť okamžite.

16. Správnosť opísaných úvah je už aktuálne potvrdená i rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR. Ten v rozhodnutí sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015 uviedol, že nepristúpil k zrušeniu napadnutého rozsudku (predmetom ktorého bolo posúdenie neplatnosti uznania dluhu spotrebiteľom pre rozpor tohto úkonu s dobrými mravmi) vzhľadom na nežiaducu samoučelnosť takéhoto postupu. Po vrátení veci okresnému súdu by tento totiž v konaní (začatom pred účinnosťou rozoberanej novely ZoS) musel, ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, vziať zreteľ na § 5b ZoS, ktorý síce nadobudol účinnosť 1.5.2014, ale - vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení - sa momentom svojej účinnosti vzťahuje i na vzťahy založené pred týmto dňom.

17. Obdobne neobstojí ani ďalšia meritórna odvolacia námietka (tiež v značnej časti vychádzajúca z nesprávnej premisy, že ustanovenia Obchodného zákonníka, týkajúce sa zmlúv o úvere, sa v celom rozsahu vzťahujú i na spotrebiteľov) ohľadne nároku na úrok z úveru aj za obdobie po vyhlásení jeho mimoriadnej splatnosti/po jeho zosplatnení.

18. V takomto prípade totiž veriteľ svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných finančných prostriedkov. V dôsledku toho na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak spotrebiteľ už nemá právny titul mať prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia plnenia a veriteľ by naďalej „pohodne inkasoval“ úroky z úveru. Inými slovami, išlo o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatnenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo; naproti tomu spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

19. To znamená, že okresný súd správne žalobcovi za obdobie po zosplatnení úveru priznal nárok „len“ na úrok z omeškania (taktiež správne iba vo vzťahu k istine). Krajský súd dopĺňa, že predmetný prístup k nárokom veriteľa v čase po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bol akceptovaný tiež Ústavným súdom SR (bližšie napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012), ktorý konštatoval, že ho nemožno považovať za svojvoľný, resp. za taký, ktorý by popieral zmysel práva na súdnu ochranu.

20. Účelom náhrady za stratu času je finančne kompenzovať advokátovi to, že počas cesty z jeho sídla do miesta úkonu právnej služby nemôže bezprostredne vykonávať odbornú činnosť advokáta, ktorú by

vykonával, ak by necestoval. Normotvorca akceptoval prezumovanú vysokú kvalifikovanosť právnych služieb (až) do tej miery, že považoval za adekvátne osobitne „honorovať“ aj cestovanie advokáta na úkon právnej služby. Tomu tiež zodpovedá relatívne vysoká peňažná hodnota náhrady za stratu času, ktorá v roku 2015 predstavovala 13,98 eur za každú, aj začatú polhodinu. Len pre porovnanie je žiaduce uviesť, že zatiaľ čo náhrada za stratu času advokáta je za 1 hodinu cca 28,00 eur, priemerná hodinová mzda v národnom hospodárstve činila len niečo vyše 5,00 eur. Predmetná vysoká (právnym predpisom predpokladaná) odbornosť činnosti advokáta má však aj svoj formálny rozmer a tým je (okrem iného) zloženie/uznanie príslušnej skúšky, či zapísanie do zoznamu advokátov.

21. Uvedené formálne náležitosti advokátsky koncipient zo samotnej podstaty svojho postavenia nie je spôsobilý splniť. Z uvedených dôvodov advokátskemu koncipientovi neprislúcha náhrada za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.

22. Advokátsky koncipient je v pracovnom pomere s advokátom a v prípade cestovania v súvislosti s poskytovaním právnej služby ide na jeho strane o služobnú cestu. Jedná sa totiž o plnenie pracovných povinností v rámci pracovného času, za ktorý patrí advokátskemu koncipientovi mzda. Advokát, ktorý advokátskeho koncipienta zamestnáva, môže pritom počas tohto času vykonávať odbornú prácu ako advokát.

23. Ak by súd priznal účastníkovi náhradu za stratu času aj za čas strávený cestou zo sídla advokáta do sídla súdu a späť vykonanou advokátskym koncipientom, potom by za tento čas získal advokát príjem z výkonu vlastnej odbornej práce (ktorú vykonával, lebo on sám necestoval), ako aj z náhrady za stratu času, ktorá však má byť práve kompenzáciou nutnosti cestovania.

24. Konštatované závery sú dôležité i vo vzťahu advokát-klient, v ktorom - pokiaľ zmluvné dojednanie nie je iné - si advokát môže nárokovať len na tie plnenia, ktoré vyplývajú z právneho predpisu (vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Inými slovami, ak právnenému zástupcovi v konkrétnej veci dotknutá náhrada neprislúcha, nie je oprávnený si ju uplatňovať ani voči zastupovanému subjektu. Za situácie, že cestovanie sa týkalo advokátskeho koncipienta, ani zastúpený účastník, ktorému táto náhrada trov konania nebola súdom priznaná, nie je povinný zaplatiť advokátovi náhradu za stratu času.

25. Z doteraz konštatovaného je zrejmé, že odvolacie dôvody žalobcu boli neopodstatnené. Keďže neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), napadnutý rozsudok v preskúmvanej časti potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - žalobca nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu v odvolacom konaní úspešná strana žalovaných si tento procesný nárok neuplatnila (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

27. Toto rozhodnutie bolo vyhlásené pred 1.7.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. V zmysle § 156 ods. 4 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. je odvolací súd viazaný vyhláseným rozsudkom. Predmetná viazanosť sa týka (okrem iného) aj poučenia o opravnom prostriedku. K písomnému vypracovaniu rozsudku však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia rozhodnutia čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. číslovanie odsekov odôvodnenia, či podpísanie rozhodnutia všetkými členmi senátu.

28. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.